

CAN BAHADIR YÜCE

c.yuce@yeniheyatgazetesi.com

Behçet Necatigil
şiiiri orta halli
insanın dünyasını
kuşatır. Müthiş bir
emek ve titizlikle
hazırladığı, şimdilerde
yeniden yayımlanan
*Edebiyatımızda
İsimler Sözlüğü'nün*
sayfalarında
dolaşırken, şairin
kendi vaktinden çalıp
edebiyatımız için
nasıl uğraş verdiğini
görebiliyorsunuz.

-OKUMA GÜNLÜĞÜ-

Bulutların üzerinde bir doruk

▼ Her şeyi bizden önce söylemiş şairler vardır. Ya da öyle sanırız: Onlar geçeceğimiz yolları çoktan yürümüş, tarlayı biz varmadan sürmüştür. Bana kalırsa, bu anlamda Türkçenin kılavuz şairi Behçet Necatigil: Hemen her insanlık durumuna dair bir Necatigil dizesi bulabilirsiniz. Şair yürüdüğü yollara (“o da bir zaman imiş bu yollardan geçti”) sanki birer işaret fişeği gibi dizelerini bırakmıştır.

Necatigil’in “her şeyi yazdığı” esprisini başkalarından da duydum. Bir anı: Yıllar önce Hilmi Yavuz göz ameliyatı geçirmişti. Bir gözünde görme yetisi azalan Hoca’yı ziyarete gittiğimde, Necatigil’i kastederek şöyle demişti: “Hoca bu halimi de yazmış evlat!” Ardından Necatigil’in dizesini okudu: “Farların ötekini yavaşça kısıyorum.”

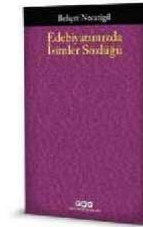
Behçet Necatigil şiiiri orta halli insanın dünyasını kuşatır. Müthiş bir emek ve titizlikle hazırladığı, şimdilerde yeniden yayımlanan *Edebiyatımızda İsimler Sözlü-*

*ğü’nde** kendini şöyle anlatıyor: “Şiirde kırk yılını, doğumundan ölümüne, orta halli bir vatandaşın, birey olarak başından geçecek durumları hatırlatmaya; ev-aile-yakın çevre üçgeninde, gerçek ve hayal yaşantılarını iletmeye, duyurmaya harcadı. Arada biçim yenileştirmelerinden ötürü yadırgandığı da oldu, ama genellikle, eleştirilenler, onun için, tutarlı ve özel dünyası olan bir şair dediler.” Bu kısa tarifte hem tevazu hem serzeniş hem de derin bir gözlem gücü var. *İsimler Sözlüğü’nün* sayfalarında dolaşırken, şairin kendi vaktinden çalıp edebiyatımız için nasıl uğraş verdiğini görebiliyorsunuz. Salâh Birsâl’e yazdığı bir mektupta bunu gizlemiyor: “Bu *İsimler Sözlüğü* revizyon ve ilaveleri beni öylesine sıkıntılara saptı ki sevgili şiiir bile boşladı beni. Defterde telif bir radyo oyununu daktiloya çekmek fırsatını bile bulamadım. Sonra kış ayları. Hastalıklar. İşte zaman duvarına çarparak başımızı, bir şeyleri yürütmeye çalıştım, tekerleri kırık bir araba içinde.”

Yaşamı şiire dönüştürmüştür Necatigil, her dizesi bir yaşam kesitine açılır. “Daktilo” şiiirindeki şu dize buna iyi bir örnek: “*Sevincin sesi çıkmıyor*”. Şair daktilosundaki “s” harfinin tam basmadığını, “sevinç” sözcüğündeki “s” harfinin silik çıktığını böyle anlatmış.

Kırılışlarda (“*solgun bir gül oluyor dokununca*”), susuşlarda (“*anlatınca bir şeyler ölüyor--*”), avunuşlarda (“*yetin, yerin olanla*”) ne çok Necatigil dizesi yoldaşımız olmuştur. Epeydir de şu iki dize: “*Haydutlar, eşkıyalar / Cumhuriyet devrinde.*”

Necatigil, benim için, yıllardır şehirden şehre taşıdığım kitabının arka kapağında cümledir: “Bulutların üzerinde bir doruk”.

* *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, Behçet Necatigil, YKY, 2016.